

علوم و فنون ادبی

۱- غزل‌های نشاط اصفهانی، تقلیدی از و دیگر شاعران سبک است.

(۱) حافظ - سعدی - عراقی (۲) انوری - عنصری - خراسانی (۳) مولوی - سعدی - خراسانی (۴) خاقانی - نظامی - عراقی

۲- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- (۱) تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده تاریخی مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر جاذبه‌ای نداشت.
(۲) فن ترجمه از عوامل موثر در رشد آگاهی و تحول اندیشه ایرانیان در سال‌های قبل از مشروطه بود. ترجمه آثار اروپایی در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان مظفرالدین شاه آغاز شد.
(۳) نمایش‌نامه‌نویسی با این شکل غربی‌اش در ادب کهن سابقه‌ای ندارد. در دوره ناصرالدین شاه با رفت و آمد ایرانیان به اروپا این نوع ادبی هم رواج یافت. اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت میرزا آقا تبریزی بود.
(۴) داستان‌نویسی به شیوه جدید محصول یک قرن گذشته است. پیش از انقلاب مشروطه نویسندگان ایرانی نوشتن رمان (داستان بلند) به مفهوم امروزی را از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی آغاز کردند.

۳- در کدام گزینه ویژگی آثار یا زمینه فعالیت شاعران یا نویسندگان مذکور در کمانک مقابل آن‌ها درست نیست؟

- (۱) میرزاده عشقی (نظریه پرداز ادبی) - خداوندنامه (حماسه مذهبی)
(۲) ایرج میرزا (هجو - هزل) - ایده‌آل (نمایش‌نامه)
(۳) عارف قزوینی (تصنیف سرایی) - چرند و پرند (طنز سیاسی و اجتماعی)
(۴) علی اکبر دهخدا (لغت‌نامه نویسی) - شمس و طغرا (ترجمه)

۴- هر دو نویسنده در کدام گزینه از پیشگامان نثر ساده نیستند؟

- (۱) قائم مقام فراهانی - ناصرالدین شاه قاجار
(۲) ناصرالدین شاه قاجار - عبدالرحیم طالبوف
(۳) زین العابدین مراغه‌ای - علامه دهخدا
(۴) میرزا آقاخان کرمانی - فتحعلی شاه قاجار

۵- کدام یک از گزینه‌های زیر از عوامل دگرگونی نثر در سال‌های انقلاب مشروطه محسوب نمی‌شود؟

- (۱) سادگی و بی‌پیرایگی
(۲) رواج و گسترش روزنامه‌نگاری
(۳) روی آوردن به ترجمه و ادبیات داستانی
(۴) تغییر مخاطب نوشته‌ها

۶- عبارات زیر به ترتیب معرف کدام شخصیت‌های ادبی است؟

الف) از پیشگامان نثر جدید فارسی است. شعر هم می‌سرود. وی در رواج نثر ساده و عامیانه که بعدها در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت به کار رفت، نقش موثری داشت.

ب) پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر سبک بازگشت ادبی است؛ در هر سه قالب مثنوی، قصیده و غزل دست داشت وی حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر داشت.

- (۱) قائم مقام فراهانی - فتحعلی خان قاجار
(۲) علی اکبر دهخدا - فتحعلی خان صبای کاشانی
(۳) ادیب الممالک فراهانی - میرزا عبدالوهاب نشاط
(۴) زین العابدین مراغه‌ای - میرزا محمد صادق امیری

۷- مفهوم کدام بیت نمی‌تواند مربوط به دوره مشروطه باشد؟

- (۱) با خبر کردم تو را خون ضعیفان را مریز
(۲) عشق دارد صید گاهی نغز و دلکش کاندر آن
(۳) عهد بریتانیا نسیم صبا بود
(۴) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد
زان که خون بی‌گناهان بی‌خبر گیرد تو را
صید شیران می‌کند آهوی چشمان شما
طرفه نسیمی که سوخت سرو و سمن را
ز اشک ویران کنش آن خانه که بیت‌ال‌حزن است

۸- کدام گزینه در مورد عبارت زیر نادرست است؟

«مخدوم مهربان من از آن زمان که رشته مراودات حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته ...»

- (۱) عبارات کوتاه و موزون
(۲) نگارش به تقلید از گلستان سعدی
(۳) مسجع و مصنوع
(۴) مسجع و به دور از تکلف

۹- وزن کدام یک از ابیات زیر «فاعلاتن مفاعلهن فعلهن» است؟

- (۱) تو دردی نداری که دردت مباد
(۲) گرفت ساقی گلرخ به کف چو لاله پیاله
(۳) امروز ای فرشته رحمت بلا شدی
(۴) جنگ ننگ است در شریعت من
از آن رحمت نیست نیست بر درد من
پیاله از رخ ساقی گرفت پرتو لاله
خوشگل شدی قشنگ شدی دلربا شدی
جز پی پاس دین و حفظ وطن

۱۰- پایه‌های آوایی کدام بیت را می‌توان به هر دو شکل همسان و ناهمسان جدا کرد؟

- (۱) تفاوت می‌فروشد امتیازت ورنه در معنی
(۲) بر هم نرنزی سلسله نیاز کریمان
(۳) بر آن سرم که ز دامن برون کشم پا را
(۴) ز خویش گم شدنم کنج عزلتی دارد

۱۱- وزن همه ابیات ناهمسان است؛ به جز

- (۱) شب فراق نخواهم دواج دیبا را
(۲) در ما به نیاز می‌نگرد دلربای ما
(۳) ز رنگ و بوی همی دانم و ندانم از آنک
(۴) کو رمقی بیش نماند از ضعیف

۱۲- نشانه‌های هجایی کدام مصراع زیر آن نادرست آمده است؟

- (۱) سالک نخواسته است ز گم گشته رهبری

(-U/-U--/UU-U/-U--)

- (۲) اشک را چون لعل پروردن به خوناب جگر دیده را سوداگر یاقوت احمر داشتن

(-UU/-U-U/--U-)

- (۳) شنیده‌اند که روزی به چشمه خورشید برفت ذره به شوقی فزون به مهمانی

(--/-U-U/--UU/-U-U)

- (۴) زن از نخست بود رکن خانه هستی که ساخت خانه بی پای بست و بی‌بنیان

(--/-U-U/--UU/-U-U)

۱۳- آرایه مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) وقت ضایع نکند هیچ هنرپیشه
(۲) چو شود جان به چه دردیت رسد پیکر
(۳) یاری از علم و هنر خواه چو درمانی
(۴) روح گرفتار و به فکر هوا است

۱۴- وزن و پایه‌های آوایی بیت زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- «ز کمرده خویش‌تن پشیمانم
(۱) (---/U-U-/UU--)
- جَز تَوْبَه رَه دَگَر نَمِی‌دانَم
(۲) (---/U-U-/UU--)
- مستفعل فاعلات مفعول
(۳) (---U/-U-U/U--)
- مفعول مفاعیل مفاعیل
(۴) (---U/-U-U/U--)

۱۵- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) جاننا نظری که نتوانم
(۲) برداشسته دل ز کنار او بخت
(۳) لبخند تو خلاصه خوبی‌هاست
(۴) ای سرو بلند قامت دوست

۱۶- آرایه‌های «موازنه - جناس همسان - ترصیع - سجع» به ترتیب در کدام ابیات دیده می‌شود؟

- (الف) بر سخاوت او نیل را بخیل شمار
(ب) نام جوئی؟ چو ملک باش نکو کردار
(ج) گدا را چو حاصل شود نان شام
(د) باز آی و بر چشم نشین ای دلستان نازنین

(۱) ب - ج - د - الف (۲) ج - الف - د - ب (۳) ب - ج - الف - د (۴) الف - ج - ب - د

۱۷- در کدام گزینه علاوه بر آرایه سجع، ترصیع هم دیده می‌شود؟

- (۱) عقل گفت من دبیر مکتب تعلیم، عشق گفت من عبیر نافه تسلیم.
(۲) نیکبخت آن که خورد و کشت و بدبخت آنکه مرد و هشت.
(۳) جان ما را صفای خود ده و دل ما را هوای خود ده.
(۴) در بدایت بند و چاه بود، در نهایت تخت و گاه بود.

۱۸- کدام بیتی که آرایه موازنه دارد فاقد وزن همسان است؟

- (۱) عالم همه عابدند و معبود یکی است
(۲) تیر بلای او را جز دل هدف نباشد
(۳) همه شوری و نشاطی همه عشقی و امیدی
(۴) جفا پل بود بر عاشق شکستی

۱۹- در کدام بیت جناس همسان دیده نمی‌شود؟

- (۱) زاهد خلوت‌نشین دوش به میخانه شد
(۲) خرم تن او که چون روانش
(۳) تو حاصل نکردی به کوشش بهشت
(۴) مشو تا توانی ز رحمت بری

۲۰- در کدام گزینه واژه‌های جناس، اشتقاق (هم‌ریشگی) ساخته‌اند؟

- (۱) ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد
(۲) عاشقان کشندگان معشوق‌اند
(۳) وجه خدا اگر شودت منظر نظر
(۴) ز مشرق سرکوی آفتاب طلعت تو

۲۱- نوع سجع در کدام گزینه درست مشخص شده است؟

- (۱) هر که دست از جان بشوید هرچه در دل دارد بگوید [متوازن]
(۲) هر که خدای را عزوجل بیازارد تا دل خلقی به‌دست آرد خداوند تعالی همان خلق را بر او گمارد [متوازی]
(۳) حاکم از گفتن او برنجید و روی از نصیحت درهم کشید و بر او التفات نکرد. [مطرف]
(۴) آورده‌اند که سیه را در آن مدت نفس طالب بود و مهرش بجنبید و سر بگردانید. [متوازن]

۲۲- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

- «خوش خلعتی است جسم ولی استوار نیست
خوش حالتی است عمر ولی پایدار نیست»
(۱) وزن بیت «مستفعلن مفاعیل مستفعلن فعل» و ناهمسان است.
(۲) پایه‌های آوایی بیت را می‌توان به شکل (— / — / — / — / — / —) جدا کرد.
(۳) دو به دو واژه‌های بیت با هم سجع متوازن و متوازی دارند و بیت مزین به آرایه «موازنه» است.
(۴) وجود جفت واژه‌های «خلعتی و حالتی / استوار و پایدار» سجع در شعر را موجب شده است.

۲۳- مفهوم کدام ابیات با بیت زیر یکسان است؟

- «آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
الف) جامه‌ای کاو نشود غرقه به خون بهر وطن
ب) شور چمن ز نغمه آزادی من است
ج) جانست آزادی نیابد جز به علم از بندگی
د) دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین
(۱) الف - د (۲) الف - ب
دست خود ز جان شستم از برای آزادی
بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است
روی شکفته سحر از شادی من است
گر بدین برهانت باید، شو به دین اندر نگر
می‌توان تو را گفتن پیش‌شوی آزادی
(۳) ب - د (۴) ج - ب

۲۴- همه ابیات زیر با بیت «آتش حب الوطن چو شعله فروزد / از دل مومن کند به مجمره اسپند» قرابت مفهومی دارند به جز

- (۱) گر دل نبود کجا وطن سازد عشق
(۲) حب وطن در دل بدفطرتان نیست
(۳) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است
(۴) ای خوش آن روز که ایران بد چون خلد برین
ور عشق نباشد به چه کار آید دل
خانه و همسایه بد در امان نیست
مسلك مرغ گرفتار قفس همچو من است
بود مستملکش از خطه چین تا خط چین

۲۵- چند بیت از ابیات زیر هم مفهوم‌اند؟

الف) ما چون ز دری پای کشیدیم، کشیدیم

ب) همه کس طالب یارند چه هشیار چه مست

ج) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند

د) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

امید ز هر کس که بریدیم، بریدیم

همه جا خانه عشق است چه مسجد چه کنشت

از گوشه بامی که بریدیم، بریدیم

ز بامی که برخاست مشکل نشیند

عادی